

Ajatuksia maailmalta

Ajatuksia maailmalta-sarja jatkaa matkaansa Hollantiin. Esittelyvuorossa on Kiene Zandbergen, joka on kasvattanut rottweilereita Ter Waele-kennelnimellä jo yli 20 vuotta. Hän on toiminut myös Hollannin Rottweileryhdistyksen hallituksessa vuodesta 1992 lähtien.

Ter Waele-kennel

Kotonasi oli rottweilereita jo lapsuudessasi. Mitkä ovat rakkaimmat rottweileriin liittyvät muistosi noilta ajoilta?

Ensimmäinen rottweilerimme oli narttu nimeltä Barry (Bork van de Brantsberg-Anka v. Sonnenhugel), joka tuli meille 9 viikon iässä vuonna 1954. Barryn saavuttua meille isäni laski sen alas vierelleen, ja isän vierellä se pysyikin uskollisesti seuraavat 12,5 vuotta. Se oli kuusivuotias kun minä synnyin ja se oli suojelijani. Toisinaan, kun me lapset olimme tehneet jotain sopimatonta, piilottelimme aikuisilta sen takana, sillä tiesimme Barryn puolustavan meitä. Se kulki mukanaamme kuin varjo.

Kerrotko meille hieman Ter Waele- nimen taustoista.

Ter Waele on itse asiassa vuonna 1959 rakennetun kotitalomme nimi. Asun vieläkin siinä talossa. Alue, missä asun tunnettiin antiikin Rooman aikana "vesi-metsänä", Ter Waele tarkoittaakin latinaksi vesi-metsää. Paikallinen historioitsija ja perhelääkärimme kertoi nimen tarinan ja vanhempani teittivät Ter Waele nimen

raudasta talomme seinään. 1960-luvulla tällä nimellä kasvatettiin New Forest poneja, ja 1985 siitä tuli myös rottweiler-kennelnimi. Ter Waele nimellä kasvatamme veljeni kanssa myös Arabianhevosia.

Ter Waele kennelnimi perustettiin vuonna 1985 - mikä johti siihen, että aloitit rottweilereiden kasvattamisen pelkän omistamisen sijaan?

Kasvoin rottweilereiden kanssa ja hevosjalostuksen parissa. Jo pienenä olin täysin niiden molempien lumoissa. Kotonani oli myös kettuterriereitä, ja se rotu on myös lähellä sydäntäni.

Miten kuvailisit hyvää jalostusmateriaalia ja mitkä ovat omat kriteerisi jalostukseen käyttämiesi yksilöiden kohdalla?

Tämä on hyvin vaikea kysymys, koska jokaisella on oma mielipiteensä jokaisesta koirasta. Minulle on kuitenkin tärkeintä, että tunnen jalostusyksilön taustan niin sen kasvattajan kuin suvunkin osalta. Pidän tilanteesta, missä tarjolla on paljon erilaista tietoa kyseisestä linjasta useiden

sukupolvien ajalta. On tunnettava koirat ja kasvattaja, ennen kuin jostain kennelistä voi ostaa koiran. Tärkeää jalostusyksilöissä on mielestäni myös sen liikunta. Haluan nähdä koirassa myös tiettyä asennetta ja avoimuutta. Haluan koiran, olipa se uros tai narttu, joka tekee mielellään töitä ohjaajalleen. En pidä epävarmoista tai viettivapaista yksilöistä. Olen itse hyvin energinen ihminen enkä voi sietää saamattomuutta. Itsenäinen koira on mielestäni ok. Sellaisen koiran kohdalla täytyy tietysti löytää siihen sopiva "avain" parhaiden tulosten saavuttamiseksi niin käyttöpuolella kuin jalostuksessakin. Arvostelen omaa kantaani melko ankarasti tässä mielessä. Haluan koiran, jolla on hyvä ulkomuoto ja rakenne, joskaan en pidä ääripäitä edustavista koirista, joita näemme nykyisin yhä kasvavassa määrin. Toivon koiralleni tarpeeksi pitkän kuonon ja tilavan kuono-osan, jotta se voi hengittää kunnolla ja kaikille hampaille on riittävästi tilaa. Kulmaukset ja hyvät tassut ovat myös tärkeitä, ja henkilökohtainen mielipiteeni on, että kasvattajien tulisi huomioida tämä seikka useammin. Sanonkin aina, että ei jalkoja, ei liikuntaa, ei koiraa...sama koskee hevosiani. Tällä liikkeellä en kuitenkaan tarkoita lujaa kehässä juoksevaa koiraa, vaan koiraa, joka kykenee ravaamaan maata peittäen ja tasapainossa. Uskon vakaasti ulkonäön ja työskentelyominaisuuksien tasapainoon. Minun mielestäni näiden ominaisuuksien tulee kulkea käsi kädessä.

Mitkä ovat kasvattajan urasi kohokohdat?

Olen erittäin tyytyväinen kasvattamaani ja omistamaani NL CH Ter Waele Ducaatiin. Yksi sen suurimmista saavutuksista oli avoimen luokan ykköstitla Saksan Klubsiegerissä. Olin tuohon saavutukseen todella tyytyväinen. Ducaat oli hyvin vaikuttava narttu, joka voitti monia, monia näyttelyitä. Sen veli Ter Waele Draviet oli hyvin tunnettu Kanadassa. Olen myös hyvin ylpeä INT CH Ter Waele Emircasta, Ducaatin puolisiskestä. Emirca oli myös hyvä työkoira. Olen aina onnellinen, kun saan nähdä tavoitteeni kasvattajana toteutuvan, kun pentueeni osoittautuu tyyppiltään ja laadultaan tavoitteideni veroiseksi.

Paha tapani on usein olla itseäni kohtaan hyvin vaativa. Olen monella tapaa perfektionisti, mikä ei ole helppoa! Yksi kasvattajan urani viimeaikaisista kohokohdista on kuitenkin Ter Waele P-pen-

tue, ja siinä erityisesti NL CH Ter Waele Patch ja sen veli NL CH Ter Waele Posse. Omistan ja ohjaan molempia koiria ja olen ne myös itse kouluttanut. Molemmat omaavat sen asenteen mistä koirissani pidän. Ja molemmat tulevat olemaan todella vaikeita jonain päivänä korvata. Toivon, että Ter Waele saa kasvattaa lisää erityislaatuisia koiria ja hevosia myös tulevaisuudessa. Tällä hetkellä minulla on käsissäni pentu, joko edustaa 3 sukupolven Ter Waele tuotosta; jalostuksessa, kasvatuksessa, koulutuksessa ja ohjauksessa. Tämä pentue on 20 vuoden valikoivan jalostustyön tulos, kahden päälinjaukseni yhteensovitus. Aika kertoo toteutuvalko odotukseni ja tavoitteeni.

Mitkä ovat ajatuksesi rottweilerin - työskentelyominaisuuksista?

Hyvin vaikea kysymys, mielestäni jotkut ihmiset muodostavat väärin perustein väärän kuvan rodustamme. Rottweiler oli alkuaan karjakoira, nyt kun paimentamisen aika on ohi, osa ihmisistä tahtoo niistä yhtä nopeita ja samanlaisia luonteeltaan kuin malinoisit tai saksanpaimenkoirat. Nuo vaatimukset eivät kuitenkaan sovi rottweileriin ja on väärin alkaa jalostamaan siitä tuon kaltaista. Rottweiler voi olla erinomainen työkoira, mutta kyky työskennellä riippuu yksilön taustasta ja linjoista. Pelkään pahoin, että rottweilereita yritetään jalostaa kahteen eri tyyppiin - näyttelyihin ja käyttöön. Tämä on minun mielestäni pahinta mitä voimme tälle rodulle tehdä. Olen huomioinut tämän trendin muissa roduissa enkä todellakaan voi sanoa iloitsevani siitä. Olen myös sitä mieltä, että monesti nuoria koiria koulutetaan liian nopeasti liian aikaisessa vaiheessa. Koirien olisi saatava viettä pentuaikansa pentuna ja nauttia työskentelystä myöhemmin. Olen huolestunut kun näen nuorten koirien hyppäävän A-esteitä tai harjoittelevan suojelua liian varhain. Huolestuttavaa on myös kisaviettiisten ohjaajien ylenpalttinen koiranhankinta ja sitten niistä luopuminen koska ne eivät saavuttaneetkaan liian aikaisin asetettuja liian korkeita tavoitteita.

- luonteesta?

Keskiverto rottweiler on tänä päivänä kenties avoimempi ja ystävällisempi kuin ennen. Aiemmin koiranpito oli erilaista ja koirien luonteenpiirteet ja -laatu muodostuivat sen perusteella. Samoin eri kasvattajien pennuissa on eroja. Eettisiin ohjeisiin paneutuva kasvattaja, joka tarkastaa ja huoltaa pentueensa tarjoaa pennulle paljon paremmat kasvuedellytykset kuin "villillä" kasvattajalta hankituilla pennuilla on. Valitettavasti vain sääntöjen

Ter Waele Posse

Kasvattaja itse

ulkopuolella toimivat kasvattajat tuottavat maailmaan paljon pentuja vuosittain. Sosiaalistaminen on myös erittäin tärkeä osa pennun kehitystä. Sosiaalisen luonteen takaamiseksi rottweilerille on luotava mahdollisuus tottua erilaisiin tilanteisiin ja paikkoihin jo nuorena ja lisäksi sillä on oltava hyvä suhde omistajaansa. Suhteen luominen ei käy kädenkäänteessä, vaan vaatii työtä. Pitämällä koiraa kennelissä ja tuomalla se ulos vain treenejä varten ei edesauta suhteen luomista.

- ulkonäöstä?

Keskiverto rottweilerit ovat tänä päivänä entistä suurempia ja raskaampia. Tällä hetkellä monet kasvattajat tuntuvat ajattelevan, että rottweilerin on muistutettava bullmastiffia - erityisesti ylisuurten päiden kohdalla. Tämä ei ehdoittomasti ole rotumääritelmän mukaista ja huolestuttaa ainakin itseäni. Tämä on ollut toistuva trendi rodussamme; 70-luvulla ilmetessään se aiheutti joitain ongelmia. Jotkut noina päivinä käytetyistä jalostusuroksista jättivät jälkensä ei-niin-positiivisella tavalla.

- terveydestä?

Nykyisin ihmiset käyttävät koiriaan säännöllisissä eläinlääkärin tarkastuksissa kuin ennen. On havaittavissa enemmän perinnöllisiä vikoja kuin ennen. Vuosia sitten tulehdukset ja loiset aiheuttivat paljon jopa kuolemaan johtavia ongelmia varsinkin pennuille ja nuorille koirille. Keskiverto koiraa pidettiin ja ruokittiin aikalailla eri tavalla kuin nykypäivänä. Nykyisin tieto-

taito ja hoitomenetelmät ovat kehittyneet valtavasti. Se kuitenkin velvoittaa meidät tarkastelemaan terveyttä toiselta kantilta. Lonkkakuvaustulokset ovat parantuneen entisestä. Nykypäivän koirilla esiintyy kuitenkin melkoisen paljon ravitsemukseen liittyviä allergioita. On olemassa myös paljon ylisyötettyjä koiria, joiden tila alentaa elinennustetta ja heikentää terveyttä. Valitettavasti jotkut ihmiset myös turvautuvat häiritsevän äärimmäisiin keinoihin pidentäkseen koiransa elämää luonnottomasti.

Kuka sinulle edustaa ihanteellista rottweileria?

Minulle eräs ihanteellisimmista rottweilereista oli Oscar van het Brabantpark. Oscar oli melkein täydellinen rottweiler ulkomuodoltaan myös luonteensa puolesta. Clara Hurley ja Michael Grossman ostivat Oscarin Yhdysvaltoihin, missä eli vain lyhyen ajan. Sen sisko, Odessa van het Brabantpark oli Oscarin tavoin myös ulkomuodollisesti ja liikunnallisesti loistava, ja omasi valtavan asenteen ja luonteen.

Onko Hollannissa rajoituksia rottweilerin omistamiselle?

Kasvatukseen liittyvät rajoitukset ovat Hollannissa hyvin tiukat. Rotu on edelleen valtion vaarallisten rotujen listalla. Erittäin huolestuttavaa on joidenkin kasvattajien valinta olla liittymättä rotujärjestöömme ja olla näin sitoutumatta eettisiin sääntöihimme, tällaisten kasvattajien koirat ovat toisinaan aiheuttaneet paljon harmia.

Sääntöjemme mukaan koirien tulee olla HD-kuvattuja ja jalostusyksilöiden on täytettävä HD A tai HD B kriteerit (FCI). Hollannin rottweileryhdistys on vaatinut lonkkakuvaus 1960-luvun alusta ja olemme aloittaneet kyynärnivelten kuvaukset myös. Itse olen kuvauttanut koirieni kyynäreet jo sukupolvien ajan.

Mielestäni yhdistyksemme HD/ED lautakunta on maailman tiukimpia. ED:stä vaaditaan 4 röntgenkuvaa molemmista kyynärnivelistä eri asennoissa 18 kk iässä. Lonkkakuvat voidaan ottaa kun koira on täyttänyt vuoden. Uroksien on myös läpäistävä luonetesti ennen kuin niitä voidaan käyttää jalostukseen. Kaikkien koirien on saatava vähintään kaksi EH arvostelua rodun erikoistuomarilta. Koiria ei voi käyttää jalostukseen, elleivät ne täytä eettisiä ohjeitamme. Vuosien ajan jo pentueet, joiden vanhemmat eivät täytä näitä vaatimuksia, eivät saa rekisteritodistuksia. Hollannissa "De Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland" laatii rekisteritodistukset.

Pennutuksen jälkeen narttua ei saa astuttaa seuraavaan 10 kk vaikka pentueeseen olisi syntynyt ainoastaan 1 pentu. Päivänkään heittoja ei sallita. Jos tätä

sääntöä ei noudateta, pentuetta ei rekisteröidä. Jalostusuros saa tuottaa 5 pentuetta vuodessa, kuitenkin vain 25 pentuetta koko elinikään. Ulkolaisia astutuksia ei lasketa tähän kiintiöön. Nartulla voi teettää ainoastaan 3 pentuetta niiden elinikään. Kasvattaja ei voi kasvattaa kahta pentuetta useampaa vuodessa. Typistys kiellettiin syyskuussa 2001.

Mitkä ovat ajatuksesi rodun tulevaisuudesta?

Olen välillä huolissani rodun tilasta, koska on nähtävissä muutoksia, jotka mahdollisesti johtavat väärään suuntaan. Ja joillekin kasvattajille, välittäjille ja kouluttajille raha merkitsee enemmän kuin rakkaus ja omistautuminen rodullemme.

Minua harmittaa tällä hetkellä joissakin maissa typistämättömien rottweilereiden kohtaama epäoikeudenmukaisuus. Joikut haluaisivat tuomarien vapauttavan typistämättömät koirat kehistä. Mielestäni on korkea aika, että kasvattajat ja harrastajat ryhtyvät yhteistyöhön sen sijaan, että taisetelevat toisiaan vastaan. Onhan rodussamme tärkeimpiäkin asioita, joihin kiinnittää huomiota ja kehittää kuin häntä.

Loppukaneetti.

Olen aina ollut mielissäni siitä, jos joku minua kokeneempi ja osaavampi jakaa

ajatuksiaan rodusta kanssani. Olen myös tavannut aloittelevia kasvattajia, jotka kuvittelevat tietävän kaiken 2 tai 3 pentueen jälkeen ja kieltäytyvät kuuntelemasta kokeneempia kollegojaan ja vastaanottamasta heidän oppejaan

Olin onnekas syntyessäni perheeseen, jossa hevosia oli jalostettu ja kasvatettu jo sukupolvien ajan. Menestys on mahdollista saavuttaa vain omistautumalla aiheeseen ja keskiittymällä tavoitteiden saavuttamiseen. Pitkän linjan hevoskasvattajina jalostusmateriaalin valinnan vaikeus ja tärkeys iskostui perheeseeni jo varhain. On tärkeää säilyttää avoin mieli ja keskustella asioista toisten kasvattajien kanssa. Yksipuolinen katsontakanta jalostukseen on yksi kasvattajan suurimmista potentiaalista virheistä. Itse koen olevani etuoikeutettu saadessani jakaa ystävyysmonien menestyneiden koiraja hevosmaailman henkilöiden kanssa. Yhteistyö heidän kanssaan on minulle korvaamatonta.

Rottweiler on mahtava koira, mutta on todettava, että se ei sovellu kaikille. Tuo totuus onkin ollut Hollannin Rottweileryhdistyksen slogan vuodesta 1952 eikä se ole vieläkään muuttunut. Toivon, että saan jakaa tietoni niiden kanssa, jotka todella ovat kiinnostuneita rodusta ja sen historiasta. Minulle jalostaminen on kuin taideteoksen luomista, se ei ole koskaan

Terävaalei Ronja

valmis. Aina on jotain parannettavaa, 20 vuoden jälkeen tunnen yhä oppivani kookoajan uutta ja välillä törmään ongelmiin ja filanteisiin, joita en koskaan olisi uskonnut kohtaavani.

Kiitän mahdollisuudesta jakaa ajatuksiani Suomen Rottweileryhdistyksen jäsenten kanssa meidän yhteisesti rakastamastamme rodusta.

Ystävällisin terveisin,
Kiene Zandbergen